

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

8000 abonați

la „Biblioteca populară” a Asociațiunii.

De mult și de nenumărate ori am ridicat și noi, ca și alte foi și alți oameni ce-și au gândul și privirile îndreptate spre popor, — cererea, ca: Asociațiunea, după-ce pentru pătura cultă a făcut deja frumoase lucruri: Școala civilă de fete, Enciclopedia, Muzeul Asociațiunii, — să-și întoarcă acum privirea și spre popor! Că pentru a lui cultură și literatură să zice a fi.

Ne bucurăm că, acum, când Asociațiunea să apropie de iubiteul său, la iubiteul poate veni să arate un frumos pas făcut și în privința asta: că și-a îndreptat privirea spre popor, scoțind pe sama lui o așa zisă «Biblioteca» (șir de cărți) anume întocmită pentru el, dându-i în ea material de cetit ușor, plăcut, care să-l facă pe cetitorul din popor a îndrăgi slova românească, a-și îmbogăți în același timp cunoștințele, a-și lărgi vederile, a să înălța în cultură!

Ca să reușească acest lucru, dl secretar administrativ al Asociațiunii, Octav. C. Tăslăuanu, a chibzuit foarte isteț felul de scoatere al acestei «Bibliotecii»: s'a gândit la sărăcia țaranului nostru căruia ea să adresează în întâia linie, și a făcut so-coata așa, că să nu ceară omului din popor mai mult de 2 cor. pe an, și pentru acele 2 coronuțe, să-i dea nu mai puțin ca 10 cărțicele pe an și 1 calendar!

Și s'au pus pe lucru binevoitorii «Asociațiunii» și bineînțelegătorii istețului plan și au îndemnat poporul a să scrie ca «membri ajutători» cu 2 cor. pe an, având a primi pentru ele în cinste, trimise lor acasă, lună de lună, câte 1 cărțică din cele pomenite și pe urmă, prin Novembre, 1 Calendar pentru anul viitor.

Firește planul bine chibzuit, bine a și reușit: Aflăm cu bucurie, că până acum s'au scris 8000 de țărani români, ca membri ajutători sau mai drept spus: abonați la numitul șir de cărțicele populare.

E aceasta o izbândă așa de frumoasă, încât noi credem că nu greșim, când o punem într-o cumpănă cu ori-care dintre marile fapte îndeplinite de Asociațiune mai înainte pentru inteligența noastră! Și credem că e punctul care, la iubiteul, va aduce cea mai fanlă laudă conducerii Asociațiunii, pentru cele mai nouă ale ei fapte. Și bună nădejde avem, că cele 8000 de abonați de azi la „Biblioteca populară a Asociațiunii» până la adunarea generală, spori-vor bine peste 10.000.

Ceea-ce dorim din tot sufletul ca să fie! Căci cu cât mai mult să va ceti în popor, — cu atât mai repede ridica-să-va și al nostru neam pe treapta de cultură de pe care singur îi e asigurată biruința bunelor sale năzuințe!

Indemnăm și prin aceasta pe cei-ce încă nu s'au înscris de abonați (înainte plătitori) la numitul șir de cărțicele, — să se înscrie, trimițând 2 cor. ori de-adreptul la Comitetul Asociațiunii în Sibiu, ori la conducerea Despărțământului de care să țin. Că Asociațiunea a pornit prin asta pe un drum nou, de noi de toți dorit: să ne bucurăm de el și să-l primim cu înțelegerea și sprijinirea ce vrednicește!

† Iosif Șterca-Șuluțiu.

Vineri, în săptămâna trecută (31 Martie n.) ne a sosit din Sibiu dureroasa știre, că venerabilul președinte al „Asociațiunii” Iosif Șterca Șuluțiu, a încetat din viață după scurte suferințe, în dimineața aceleli zile. Știrea a trezit păreri de rău peste tot locul pe unde a ajuns, căci răposatul era un bărbat plăcut tuturor oșii îl cunoșteau, și mult

stimat pentru ținuta sa de Român adevărat și mare sprijinitor al culturii românești, pentru care a muncit cu peana și cu graiul, cu cuvântul și cu fapta.

Răposatul era nepot al marelui Metropolit dela Blaj, Alexandru Sterca-Șuluțiu de Cărpeneș și strănepot al Episcopului Petru Paul Aron, și coboritor din părinți cu frumos trecut în istoria neamului nostru românesc din această patrie. Tatăl dînsului a fost tribun la 1848 în taberele lui Iancu și în casa lui era cuibul unde făureau planurile luminate și bărbătești de apărare națională, la care lua parte și tinerul Iosif, ca și fratele mai mare Dionisie. Tatăl-său a organizat (rînduit) armata de pază (garda) națională din Abrud-sat și pe cea din Arad, și, Român foarte însuflețit cum era, lua parte la toate mișcările naționale ale zilelor sale, iar la sfârșitul vieții și-a lăsat averea de vre-o 40.000 cor., spre scopuri culturale românești.

Iosif, fiul acestui brav Român, nu putea fi nici el mai puțin bun Român ca tatăl-său, căci în casa părintelui bun și fiii asemenea buni învață a fi. După încetarea revoluției din 1848, Iosif Sterca-Șuluțiu, deși pe aceea vreme abia tânăr de 23 ani, a fost chemat în administrație de cătră stăpînirea nemțască ce ocîrmuia Ardealul ca și Ungaria, iar la 1861, om abia de 34 ani, a fost ales vicișpan al comitatului Cetatea-de-Baltă, la 1863 deputat în dieta Ardealului. La 1869 e numit jude de tribunal, dar la 1881, neplăcînd stăpînirii ungurești ce ajunsese doamnă și peste Ardeal (dela 1867 încoace), purtarea lui, care nici acolo în derogatorie de stat nu era altfel decît purtarea Românilor cinstiți și mîndru de numele și de neamul său, — a fost trecut la penzie. De aci încolo, timp de încă 30 ani, a trăit muncind pentru cultura și literatura românească.

Fiindcă încă în zilele vijelioase dela 1848, cunoscuse pe Avram Iancu și îl văzuse lucrînd și îl îndrăjise pentru sufletul lui cel de sfînt, — Iosif Șterca-Șuluțiu să numea pe sine cu mîndrie președintele erou și stimătorul lui. A și scris în „Memoriile” sale, cele mai frumoase pagini asupra lui Avram Iancu.

În timpul din urmă era preșe-

dintele direcțiunii la cea dintîi bancă a noastră a Românilor, la „Albina”. Doar numai cu o săptămînă naintă de moartea sa, a condus încă adunarea generală a „Albinei”, cu destulă trezvie sufletească, ca om de 84 de ani ce era. Peste o săptămînă însă, sinul rece al pămîntului îl închidea deja în lănturul său.

— Înormîntarea însemnatului bărbat s'a făcut Dumineca trecută la Sibiu, cu pompă rară: A mers, pentru a pontifica la înormîntarea lui, însuși Excelenția Sa Metropolitul Dr. Victor Mihali dela Blaj însoțit de 2 canonici și de numeroși protopopi și preoți; și un număr de 20 clerici cari au dat, în cor, răspunsurile și cîntările.

Lumea românească din Sibiu, a fost toată de față, în frunte cu Exc. Sa Metropolitul Mețianu, însoțit de P. C. Sa Archimandritul Dr. Pușcariu, Protosincelul Dr. E. Roșca și alți fruntași ai bisericii gr. or., asesori, protopopi, etc. Apo Direcțiunea „Albinei”, comitetul „Asociațiunii”, etc.

După-ce s'a făcut, cu strălucită pompă, prohodul în curtea școlii civile de fete a Asociațiunii, — a rostit o cuvîntare mare dl canonic Dr. V. Suciu dela Blaj, arătînd viața și lucrarea răposatului și vrednicia sa în viață. Iar apoi, vicepreședintele „Asociațiunii” dl Andrei Bărsan a rostit a doua cuvîntare, preamărînd faptele bune ale scumpului răposat. Scoțînd apoi la iveală, că răposatul e unul din puținii bărbăți aflători încă în viață cari au văzut întetețele lupte naționale ale noastre de după 1848 și e de-o vreme cu marii bărbăți a acelora cari toți au trecut pe rînd de pe aceste plaiuri ale zbuciumării, pe plaiurile odichnei și liniștei de veci de dincolo de pămînt, — își încheie vorbirea cu următoarele cuvinte bine simțite, luminate și calde, care au plăcut foarte mult tuturor celor de față:

»Dar ce stau, să repetez eu lucrurile acestea, pe care fiecare din D-Voastră le cunoaște mai bine decît mine!.. Fiecare din D-Voastră este încredințat, că în mult jelitul Iosif Șterca-Șuluțiu «Asociațiunea» noastră a pierdut pe cel mai credincios membru al său, iar neamul nostru românesc pe unul din fiii săi cei mai vrednici.

Prețul unui om trebuie judecat după slujbele ce le-a adus obștei în măsură cu puterile sale și cu împrejurările, în mijlocul cărora a trăit. Din aceste puncte de vedere, putem zice, astăzi, când vedem încheiată o viață de om, că răposatul Șuluțu și-a făcut pe deplin datoria sa și poate fi socotit cu drept cuvânt între bărbații noștri vrednici a căror amintire e vrednică, a să păstra din neam în neam.

Pasă deci, umbră venerabilă, în împărăția vecinicii, unde, după zisele cântărei bisericesti, »nu este durere, nici întristare, nici suspinare«, unde nu este prietin și dușman, unde nu este asupritor și asuprit, acolo unde te așteaptă umbrele înaintașilor tăi, ale căror fapte aici pe pământ n'ai încetat nici când a-le preamări și a-le urma: a cucernicului și iubitorului de lumină Archiereu Petru Paul Aron și a bunului Arhiepiscop și Metropolit Alexandru, — unde »Regele Munților«, prietinul tinereții tale, Avram Iancu, liberat de chinurile sufletești, a conținut jalnica sa cântare a unui întreg popor nenorocit, și unde să sălășluiesc în pace atîși aleși ai noștri, mutați din această vale a plîngerilor!

Spune-le, dacă mai pot pătrunde până la ei știri de pe tărîmul nostru, că vremile au trecut, dar împrejurările puțin s'au schimbat. Du-le știre, că și astăzi ne luptăm pentru apărarea limbii strămoșești și a culturii naționale. Și dacă au vre-o trecere la Scaunul aceluia Atotputernic, cere-le să se roage pentru noi și pentru biruința cauzei noastre drepte!

Pasă, umbră descătușată din lanțurile pămîntești, în împărăția luminei, pe care ai visat-o cu atîta dor aici pe pământ.

Noi vom păstra în veci amintirea Ta binecuvîntată!

Pornindu-să apoi marele convoiu ce însoțea spre locul de odihnă pe răposatul președinte al »Asociațiunii«, a sosit aproape de orele 6, la biserică gr.-cat. română de peste Cîmbin, — unde directorul școlii civile de fete dl. Dr. Vas. Bologa, în o caldă cuvîntare, ia rămas bun dela scumpul mort în numele școlii civile de fete.

Sicriul s'a dat apoi pămîntului în care, în jurul bisericii unite din Sibiu, să află încă în șir mormintele fruntașilor naționali George Bariț, Dr. Ioan Rațiu, Papiu Ilarian, Baron Ursu și alții.

Odihnească-l Dzeu între bunii și aleșii săi.

UNELE—ALTELE

Fondul cultural dela Blaj,

pentru ajutorarea școalelor populare, a sporit în zilele din urmă cu încă următoarele frumoase contribuiri ce le aflăm publicate în »Unire«.

- L. Pascu, protop. D.-s.-mărtin 400—
- Amos Frâncu, preot, Benic 300—
- Avram Boer, preot, Abuș 200—
- Iuliu Truța, preot, Ciucea 500—
- George Dănilă, preot, Cheța 200—
- Eut. Poșa, preot, Riușor 100—
- Ilar. Dulău, preot, Adămuș 200—
- I. O. Damian, Inv. Roșia 200—
- Ioș. Șerban, preot, Galtiu 200—
- Io. Bochiș, preot, T. Săn. Craiu 200—
- Emil Faust, preot, Veseuș 100—
- Ioș. Halász, măsar, Blaj 200—
- Cir. Raț, preot, Oieșde 100—
- Io. Botezan, preot, Agribiciu 200—
- Ilie Câmpean, Inv. 100—
- Tr. Hădărean, preot, Cămăraș 100—
- Io. Moldovan, preot, Uifalău 200—
- Ales. Dămian, Inv. 100—
- Iuliu Pop, preot, Urca 100—
- A. Laurențiu, preot, Berchieș 200—
- Ioan Petrașcu, preot, Ciugud 200—

E foarte frumos felul, cum obștea greco-catolică română răspunde datoriei de a vărsa sume mai însemnate în Fondul Cultural dela Blaj.

Dar obștea greco-orientală română, și-a uitat oare cu totul de Fondul cultural dela Sibiu, Arad Caransebeș? Că demult nu mai dă nici un semn de viață!

Deșteatăpțe Române în privința asta, că de unde nu, perirea te paște în urmă!

Examen cu neștiutorii de carte.

Ni-să scriu următoarele:

»Cursul de analfabeți« (cu neștiutorii de carte) din Uifalău, com. Clujului, își va ținea examenul în 9 April, în localitatea școlii din loc, la care sunt invitați toți binevoitorii și doritorii de înaintare a neamului românesc.

Program: citit și scris, după dictat. Aritmetică: cele patru lucrări fundamentale, măsurile metrice, măsuri de fluiditate și de greutate.

Lăudăm zelul cinstit al dlui învățător V. Chintoianu din Uifalău, care, iaca, ca pușini alții și-a luat asupra-și sarcina de a ține școală cu neștiutorii de carte din comuna dsale și, în tăcere, cu sîrg, i-a instruat, încît acum poate sta cu ei la examen nainte lumii!

Dorim să atlăm că strălucit a reușit examenul. Și rugăm să ni-să dea raport amănunțit.

Țineți samă de listele de alegători.

După lege din 1 până în 15 April să culeg prin comune datele nouă pentru statorirea listelor de alegători pe anul viitor. Chiar în aceste zile comisile sunt prin comune. Pe unde trece comisia, oamenii ce să știu în drept a fi luați în liste, să meargă nainte ei cu dovezile (libelele de dare) și să ceară să fie luați în liste.

Dela 15 April până la 1 Mai, listele sunt puse spre vedere de obște la cancelariile notariale și la primărie. Tot omul are drept a merge și a să uita în ele.

Cel-ce vede că el pe nedrept a fost lăsat afară din listă, să dea recurs la comitat, nainte de 1 Mai.

Iar dacă vede că oare cine a fost luat pe nedrept în lista comunei, fiecare locuitor (ori-cine) are drept a recura contra aceluia, arătînd de ce e luat pe nedrept în listă și cerînd ca comisia dela comitat să-l șteargă din listă!

Rugăm și noi pe conducătorii poporului, să se intereseze cu toată inima de acest lucru și să nu lase ca listele să le fie schimonosite și contrar adevărului alcătuite!

Dela Caransebeș.

— Iar un lucru de laudă. —

»Foia Diecezană« aduce frumoasa știre, că Librăria Diecezană de acolo, pe lîngă depozitul de recuisite bisericesti și de prapori, îngrijește și de pregătirea de haine bisericesti cu preț dela 80 până la 1000 coroane, făcute cu gust din materil dela cele mai bune fabrici din Franța. Dar astea, va zice bunul cetitor, să găsec în felul său și pe aiurea. Iacă însă partea cea frumoasă a știrii:

Din îndrumarea P. S. Sale Dlui Episcop Dr. M. E. Cristea, librăria a lăsat să i-să pregătească în o fabrică mare, materie pentru haine cu motive românești, adecă cu modele, desemn, figuri, ce aduc a lucru de mână de-ale harniceii țărance române! Și ci-că's tare reușite! Un rînd de haine de astea costă dela 135 cor. până la 200 cor.

Pace!

Cu multă bucurie vestim cetitorilor noștri din popor, că aceea ce le preziceam numai decurînd: că cearta dintre cele două foi ale noastre din Arad, sau mai bine zis: dintre oamenii ce susțin ziarul »Tribuna«, și cei ce dela ziarul comitetul național »Românul«, va înceta în curînd, — e azi fapt împlinit. Cearta să prea întetise. Oamenii prea-și perdusere restul. Strigăte de: încetați!, să ridicau din toate părțile de printre Români buni. Și »Tribuna« a dat întii ascultare acestui glas. Publicînd un articol al poetului Goga, care și el cere acest lucru: redacția a făcut cunoscut, că să supune chemării, din a sa parte încetă această ceartă, dorînd a urma lucrarea roditoare și folositoare pentru neam și lupta numai contra dușmanului din afară, cel al întregului neam.

»Românul« în ziua următoare a mai dat »Tribunei« un pumn zdravăn, apoi a încetat și el. Doar »Gazeta« dela Brașov de-și păstrează »libertatea« de-a ocări încă la »Tribuna« că — de ce face acum.

Furia e în scădere. Mici ciocniri vor mai urma ele din cînd în cînd și tot mai rar. Aprinderile firilor să vor potoli pe încetul și oamenii și or vedea de lucru! Ceea-ce dorim din toată inima! Că Doamna cită muncă am avea, de care nu ne interesăm cum să cadel!

Adunarea gen. a

»Reun. femeilor rom. din comit. Hunedoarei.«

În 26 Martie s'a ținut la Deva adunarea generală a »Reuniunii femeilor Române din comitatul Hunedoarei«, singura care pășînd pe drumul înfăptuirii dat flintă unui atelier de țesătorie, folositor și din puncte de vedere ideale: de a să păstra prin el tipurile vechi ale țesătoriei românești, dar și din punct de vedere practic: de-a da lucru la multe femei țesătoare române, și prin ele a răspîndi lucrarea măiastră cu gust, a Atelierului, prin comune, prin ținuturi întregi.

Adunarea a fost cam slab cercetată, deși darea de samă a conducerii Reuniunii vadește, că ar avea de ce să se ducă la adunările acestei Reuniuni femeile române din tot comitatul. Că ar avea și ce asculta și asupra a ce discuta. Doamna prezidentă Elena Pop-Hossu-L. a deschis adunarea cu următoarea cuvîntare:

Onorată adunare generală!

Ne găsim în al 4-lea an al lucrării noastre pentru înflorirea industriei de casă (lucrului de mână femeesc), pentru dezvoltarea interesului pentru arta națională și pe urmarea acestora: pentru sprijinirea morală și materială a femeilor noastre muncitoare!

Începînd cu dezvoltarea industriei naționale la noi, ce aș avea altă de spus, decît, cu toată modestia să mărturisesc, că ce s'a lucrat în anul întii — nu să mai lucrează azi, — înțeleg nu scoborînd scara, ci urcînd-o, înălțare nu să face cu pași uriași, ci oț să poate de nesiguri, deoarece ce tot lucrul își așteaptă critica serioasă a publicului privitor și sprijinitor, — avînd în vedere că nici unul din noi nu este artist (mare-măestru), pentru a ne simți, cînd vorbă e de ceva artistic, — mai presus în păreri față cu cei de o seamă cu noi.

Nu facem prea multă »artă«, fiind-că ne lipsesc mijloacele: banul și timpul, — căci un lucru frumos gîndit, pentru ducerea în deplinire cere timp de iscodire și încercare. Lucrăm mai mult de meserie, indeosebi în anul din urmă, în urma reclamelor făcute din deosebita bunăvoință a dlui Moța, am ajuns a fi o fabrică de manufactură destul de populară, — fabrică însă miniatură ca »afacere«, ce poartă însă firma destul de ideală. Că unde ajungem pe calea pornită o dovedește bilanțul. Sporurile bănești ale Atelierului numai atunci să vor deosebi, cînd pentru toate obiectele ce putem face, să va cunoaște o piață de vânzare sigură.

Suntem prea lăsați la »cum ne-o bate soartea și norocul«. Aceste sporuri într'un centru mic, ca și Orăștia, unde avem unul și același public, nu să vor vedea.

Dezvoltarea interesului pentru arta națională, să poartă așa mai lin; nu vreau să zic cu aceasta, că nu ne curg deajuns laudele pe cele țesături ce odihnesc în vrafurile dulapurilor și-și așteaptă norocul — ci ne cam lipsește căldura în suflet, însuflețirea statornică, care de dorit ar fi să-o păstrăm acestor bogății de motive naționale ce sunt mîndria femeii noastre muncitoare.

Porturile naționale, ce ar putea înlocui toaletele (hainele doamnelor)

de cele mai adeseori — nu s'au văzut spriginite cu atita sfințenie și însuflețire, ca în marele centru Arad, la balurile aranjate de Reuniunea femeilor române, la prețioasa pornire a Dnei Letiția Dr. Oncu, căreia avem să-i aducem mulțumiri pentru aceasta, privilegiindu-ne și nouă un oareșcare izvor de venit: tacsele pentru închirierea costumelor, cum și vinderea unora din ele. Să mai expun când și când, din văditul interes ce ni l poartă „Librăria Națională” din Orăștie, țesăturile și cusăturile noastre în această Librărie.

O boală de care suferă poporul nostru și deosebi țărâna noastră, este neîncrederea în oamenii sei buni, fapt de care m'am încredințat în vara și toamna trecută în călătoriile ce le-am făcut la Băcăinți, Cerul Băcăinților, Valea-mare, Bulbuc și Ghelar, pentru înmulțirea de modele vechi și de obiecte. Frica cu care țărâna își întinde țesătura sa, că vrei să-i „besconești” lucrurile, dovedește puținul interes ce l'am purtat până azi acestor țărânce, — depărtarea în care ne găsim față de ele, — și care strigă după mai multă apropiere.

Trecând la partea oficioasă a raportului meu, Vă fac cunoscut că în decursul anului 1910 atelierul a fost vizitat cam de următorii: dnul primar a Craiovei, Popea, prof. în Iași, Dr. Moroianu, dl Lăpădatu, Dr. Tripson, dl Tăslăuanu. Comandă mai însemnate au făcut dnele Dr. Ioan Vajda, Dr. Micșă, Dr. Domide din Dej și dna Dr. Mihală.

Dna Ved. Muntean din Dobra a comandat ael o frumoasă haină preotească; haine bisericesti s'au mai făcut pentru Deva, Székudvar, Alba-Iulia, Săcele, Ormîndea și vre-o 3 costume naționale.

Înainte de încheiere țin a aduce cuvintele de mulțumire și în anul acesta binevoitorului dn Dr. Ioan Mihai, pentru locuința gratuită ce a dat Atelierului, cum și dlui Simion Vlad oficiant de bancă care a binevoit și anul acesta, a ne revizul socoțile și a face bilanțul.

Mai amintesc, că lucrătoarele Atelierului sunt în număr de 10—13 de obicei plătite cu anul, lunar și cu ziua. Afară de acestea s'au primit pentru timp mai scurt, de 2—3 luni, ca doritoare de a învăța. Au primit învățătura gratuită. Până acum a fost una din Brad, a doua din Laslea-mare (îngă Sighișoara). Războiele în care să încrează sunt șase. Articollii prelucrați au rămas aceiași ca și până acum. Covoare, perdele, acoperitoare de pistol, haine bisericesti, etc.

Cu dorința ca în viitorul an să Vă pot spune mai multe bune și frumoase decât în anul acest, — închei.

S'au cetit apoi dările de samă a comitetului și a ieșit la iveală că Reuniunea are 154 membre (numai deși ar putea avea o mie cel puțin)! Averele Reuniunii e azi 20.826 cor., din cari 7450 cor., sunt investite (băgate) în Atelier: războaie, marfă, mobilier, ceialalți puși la bănci.

Directora Atelierului dna Victoria Dr. Erdelyi a arătat grăntățile ce are de dus, Imprenă cu dșoara conducătoare Tiberia Barcian, în jurul lucrărilor dela Atelier, și a lergările ce trebuie să le facă, cu dna prezidentă, pe la expoziții, apoi prin comune pentru culegere de modele noi, etc. Ca un fapt vrednic arată izbînda ce s'a ajuns de Atelier în anul trecut prin scoaterea la iveală a interesantului

port de pădureancă din părțile vechi Sarmisgetuze (de pe la Hațeg-Grădiște), care port a fost purtat în timpul din urmă cu fală de multe doamne și dșoare pe la felurite baluri și expoziții de porturi.

— Ce s'a lucrat în Atelier? De toate: lucruri practice de casă și unele de podoaibă, apoi porturi țărânești, și mai multe haine sfințe bisericesti și prapori, cari au plăcut și plac foarte mult.

S'a cheltuit pentru materii procurate pentru lucru în Atelier 3672 cor. și s'a încasat (au venit) 4775 cor. sumă încă prea mică în asămănare cu trebuințele unui Atelier ca acesta. Dar e în desvoltare treptată.

— La vară, la adunarea Asociațiunii în Blaj, să va arangea acolo o expoziție de lucruri de-ale Atelierului, care îl vor face și mai bine cunoscut lumii, și credem că va urma apoi un avînt al lui.

— Implinindu să acuși 25 ani dela înființarea Reuniunii femeilor rom. din comitat, — s'a hotărît scoaterea unui *Album iubilare*, care va fi foarte prețios.

— Dșoara conducătoare Tiberia Barcian va face, din îndrumarea Reuniunii, o călătorie de studiu pe la ateliere la fel cu acesta, prin România și Bucovina.

— Dlui Dr. Mihu i s'a trimis o foarte călduroasă scrisoare de mulțumită pentru sprijinal bun ce dă Atelierului imbiindu-i cvartirul trebuincios de cinste.

† Tit Liviu Albini.

Cu multă jale în suflet punem semnul crucei înaintea cinstitului nume de mai sus, vestind prin asta încetarea din viață a bunului Român ce îl purta!

A murit *Tit Liviu Albini*, bine cunoscut obștei românești care urmărește mersul trebilor noastre naționale de vre-o 12—15 ani încoace. E fostul proprietar al „Institutului tipografic” din Sibiu pe vremea Memorandului și după aceea până la cunoscuta „criză” dela „Tribuna” din Sibiu. Mai ales însă este el cunoscut ca martirul colectei făcute pentru Monumentul lui Iancu!

Frate al dlui Septimiu Albini, fost director al „Tribunei”, a fost chemat la Sibiu de regretatul Dr. Ioan Rațiu, ca chivernisitor (administrator) al „Tribunei” și a tipografiei ei pe vremile și zilele de înflorire a acestui institut, și, tras de caldă sa inimă românească, și-a întrerupt studiile de drept (pregătitoare pentru advocație) și s'a pus în slujba numelui institut tipografic și a foilor ce scotea, — chivernisindu-le cu mare cinste și trageră de inimă. În acele zile s'a făcut de cătră „Foia Poporului” colecta pentru ridicarea unui monument (a unei crucei mai scumpe, mai mărețe, mai vrednice) la mormîntul lui Avram Iancu. S'a adunat vre-o 4060 fl. (8000 cor) pe care i-a chivernisit cu ceialalți bani ai institutului și ai foilor. A izbucnit însă cunoscuta „criză” și Tit Liviu Albini a plecat dela institut. Atunci procurorul din Cluj a pornit cercetare contra lui Liviu Albini, că unde e fondul adunat pentru monument? I-au cuprins îndată toate hrțile, colectele, scrisorile, și l'au dus și l'au arestat la Alba-Iulia.

Până s'a putut dovedi, că dnul, încă de cu bună vreme, cînd să cam zvonise că guvernul vrea să ne confiscă (iee cu putere) a-

cești bani, sub cuvînt că n'au avut slobozenie ministerială a-i aduna, — i-a trimis în Tară spre mai bună pază, — până s'a dovedit tot lucrul, cu multe ascultări și trăgăneli, — par'că anume lungite la nesfîrșit, — sărmanul și cinstitul Tit Liviu Albini a stat în temnița din Alba-Iulia un an și trei luni de zile închis, chinuit în chip nelnicănit în sufletul seu, de nedreptatea și hula ce vede că să face cu el în același timp și pentru același monument a fost dus la Alba-Iulia, și arestat 4 săptămîni și pîrintele Ioan Moța, care încă fusese pe o vreme cu numele chivernisitorul aceluiași fond (pe vremea cînt L. Albini fusese în alt rînd închis cu toată redacția „Tribunei”). Despre păr. I. Moța adevărindu-se că n'a primit faptic nici-odată acel fond în samă, a fost trimis acasă, iar L. Albini ținut încă cîteva luni în temnița din cetatea Albei-Iulia. A venit pertractarea. Pe Albini l'a apărât cu multă lumină dl Dr. St. C. Pop (Arad) și tribunalul l'a aflat *nevinovat*, și l'a trimis în pace acasă, — după o atît de lungă și cumplită suferință! Sărmanul ne spunea cînd s'a văzut iar liber:

— E grozav, frate, să stai atita timp singur cu cei 4 păreți goi. Cîte gînduri, Doamne, nu-ți trec prin cap, și bune și rele. Eu atita mă gîndeam la năcazul ce m'a ajuns, în cît dela o vreme credeam și eu că trebuie să fiu vinovat, că altfel cum s'ar putea să mă ție aci închis atita timp!..

După-ce a fost liberat, s'a retras la moșia familiară în Cut, îngă buna sa mamă, trăind mai mult pentru sine și-ai săi, cu aripile sufletului înfrînte, — doar la alegeri locale mai lua parte cu aceeași cinste de bun Român, care nu s'a stîns în el nici-odată!

A mai fost închis pentru slujba sa în jurul foilor naționale din Sibiu, în două rînduri, odată la Sibiu, odată la Cluj. Acele suferințe însă nu l'au măchnit. Aceasta una însă, cînd, *nejudecat*, a fost ținut atita timp, l'a scrisbit peste măsură. Vestea morții lui ne atinge dureros pe toți cîți l'au știut!

Dzeu să-l odichneasă între bunii și dreptii săi.

„IZVOPUL”,

institut de credit și econ. în Ighiu.

Duminecă, în 2 April n. a. c. s'a început lucrările banca românească de nou înființată „Izvorul” din Ighiu. S'a făcut mai întii sfințirea apei prin preotul George Muncuș, din Cricău, și preoții Victor Oțoiu, Petru Circo și Ioan Morușca.

Banca aceasta este pusă pe același temel, ca și „Agricola” din Hunedoara, după chipul căreia s'a și înființat. Astăzi menirea unei nouă bănci cum este și „Izvorul” nu mai poate fi, numai darea de bani pe vechsele, ci a *îmbrățișa tot felul de negoț*, spre pildă: cu vin, cu bucate, cumpărare și parcelare de moșii, — și altele, etc. Și cum Ighiu este țara celui mai bun vin din Ardeal, mai ales cu acest ram de negoț, să va putea îndeletnici mult și cu folos.

Deschiderea acestei bănci, este întîmpinată în tot jurul cu vădită bucurie de poporul nostru, și prin urmare îl surde un frumos viitor.

Dnii Dr. Alexandru Fodor, medic, Dr. Ioan Pop, avocat, din Alba-Iulia, apoi aproape toți preoții și învățătorii din jur, cari stau în fruntea acestui institut de bani, dau

deplină chezeșie că conducerea bănci este pusă în mâni bune Director este omul cu multă pricepere de negoț, proprietarul cu bun nume Antoniu Pop.

Dorim cu toții, ca noul institut, care umple un gol sînțit în acest orășel, Ighiu, să înainteze pe căile cele mai frumoase și la strălucite sfîrșituri pentru sine și pentru poporul din ținut, să ajungă! *Vivat!*

Din România.

Noul guvern a statorit budgetul (cumpăna venitelor și a cheltuelilor) statului român pe 1911. Acest budget ne arată că statul român e pe calea unei întăriri înveselitoare și în privința stării sale bănești. Anume venitele pe 1911 s'a statorit că vor fi 477 milioane și 745 mii Lei (coroane), iar cheltuelile vor fi numai 161 milioane, rămînd dar un prisos de aproape 17 milioane Lei, — lucru ce ne arată o bună stare îmbucurătoare în chiverniseala țării.

Din străinătate.

Revoluție în Marocco.

În Marocco (Impărăție arabă în Africa, cu 12 mil. locuitori) e iar primejdie de grea revoluție, pentru că e mare partidul celor nemulțumiți cu Sultanul (Impăratul) de acum și vor aștepta să aducă la aducerea celui căzut mai anul trecut. Răsculații au ajuns de au pus mîna pe vre-o 8 tunuri și vre-o cîte-va mii de cai.

Ei cer alungarea creștinilor din toată țara!

Francia și Anglia, cari au stăpînire în vecinătate de Marocco, stau gata să între cu trupe în împărăție pentru a face ele rînduală, de vor vedea că focul revoluției prinde putere.

Revoluție în Albania.

În Albania (Turcia, hotarul spre Apus) poporul albanez, neam foarte neliniștit și războinic, iar e răsculat de vre-o săptămîna. Armata turcească e în luptă cu răsculații. Sunt încăerări crîncene și perderi grele și pe o parte și pe altă.

Sosesc mereu trupe turcești de ajutor și e nădejde că în curînd răsculații vor fi striviți de armata mai puternică.

Muntenegro, fiindcă la granițele lui e focul răscoalei, — a început și el mobilizarea oștirilor sale, — pentru a fi gata a-și apăra hotarele de o năvălire a celor încăerați.

Flotă de mașini zburătoare.

Guvernul rusesc a hotărît să cheltuiască din budgetul pentru armată, 60 milioane pentru înzestrarea armatei sale cu 300 mașini de zburat.

Pe vara viitoare ci-că întregă flota de mașini de zburat anume pregătite pentru scopuri de ale armatei, — are să fie gata.

După ca să vor lua negreșit și alte state, — și vom vedea acuși trecînd peste noi nu numai stoluri de cocoare și cocostîrci și nori de rîndunele, — ci și roluri de mașini de zburat ce o să întunece soarele!..

Viena.

— Din pildele altora. —

Orașul Viena, — după numărarea asta din urmă, are 2 milioane și 31 mii locuitori. Acum 10 ani avea numai 1 milion și 674 mii. A sporit dar în acești zece ani cu 557 mii! Dacă ținem samă că de pildă orașul București din Țara Românească, are de tot vre-o 320 mii de locuitori, apoi Viena în 10 ani a crescut atîta, ca și cum ai mai fi adăugat la ea un oraș cît Bucureștii României!

E interesant a ști și aceea, că după Nemți, cei mai mulți locuitori de altă limbă, s'au aflat în Viena Cehii, puternicul popor al Bohemiei din susul Austriei. Ei s'au aflat acum zece ani 103 mii în Viena. Dar pe cînd în acești din urmă zece ani, Nemții s'au înmulțit așa de tare în orașul-capitală (cu scaun domnesc) pe atunci Cehii n'au sporit deloc, ba au chiar scăzut la 99 mii.

E asta o urmare firească a freametelor naționale între cele două popoare puternice ale Austriei. Cehii s'au întărit așa de tare în țara lor, în Bohemia, (în care ei sunt așa de numeroși, cum suntem noi Români din Ardeal, iar Nemții sunt printre ei, ca Ungurii printre noi!) încît Nemții de acolo s'au simțit tot mai strîmtoși pe toate tărîmurile vieții și mulți din ei trebuie să plece spre alte hotare ale împărăției lor! Și așa Cehii au unde să se așeze, cuprinzînd mereu locul Nemților pe cari li strîmtoază, li alungă de printre ei! Așa apoi, firește, nu mai au lipsă să se îmbulzască spre Viena. De aceea în Viena Nemții sporesc așa tare, iar Cehii ori stau pe loc, ori scad, căci mulți din ei merg mai bucurînd spre Bohemia lor, să cuprindă loc acolo în apropierea și în mijlocul poporului propriu! Să-și cucerească țara lor, în care prin veacuri s'au ieșit și își înfipse rădăcinile în pămînt multime mare de Nemți, trăgînd ei folosul țării.

Prin muncă încordată, prin ridicare în cultură națională, prin lupta politică îndrăznică și neînduplecată, uneori chiar sălbatecă!, Cehii au ajuns a fi tot mai tari și tot mai tari în țara lor: cucerind negoțul, meseriile, industria și toate lucrările economice ca izvor de avere națională, și izgonind mereu pe Nemți din acelea. Și acum au prin a fi ei de-asupra. Dreptul lor asupra țării lor nici nu-l mai trag la îndoială nici Nemții, limba lor e doamnă în țară alături de limba „de stat” nemțască, uneori mai presus chiar de ea, și împunernicirea lor la ei acasă, în Ardealul lor cum am zice, s'au oglindesc și în faptul sporirii așa de mari a Nemților în Viena, și a scăderii Cehilor. Că acum nu mai trimite pe bravii lor fii, negustori, industriași, fabricanți, etc., să se căpătuiască prin cetăți străine, — ci

mai curînd li adună acî acasă, să dea acî lupta contra veneticiiilor Nemți, și să le iee ei locul!

Așa să diriguește, pe astfel de căi să îndreptează lupta și politica unui popor cu atîtea drepturi firești asupra unei țări, cum sunt drepturile Cehilor asupra Bohemiei și a Românilor asupra Ardealului!

Românii bine judecători mult pot pricepe din această pildă a Cehilor! Avem dreptul ca nădejde nouă și tare să luăm în suflete, în lupta noastră cu ...Nemții noștri!

Un răspuns.

Să se facă pe comunele noastre corpuri de focari (pompieri) și cu ce limbă?

Un frate cetitor al nostru din o comună din Bănat, Herendesti, ne întreabă, că ar putea ei forma în comună corp de focari voluntari (stîngători de foc, pompieri) și dacă da, cu ce limbă de comandă s'o înceapă: cu nemțască ori ungurească? De cea românească nici nu ne întreabă, bunul frate, par'că aceea s'ar înțelege de sine că în cea românească n'are să se facă comanda!

Iaca acî un lucru mic, căruia noi însă li dăm însemnătate mare, căci el oglindește felul de gîndire scăzut, umilit, fricos, iobăgesc cum am zice, al bietului nostru popor!

Dar, frate dragă, dă, pe care te știm așa de bun Român, de ce te frică a te gîndi macar la aceea, ca limba de comandă a pompierilor voluntari din comuna dăta, să fie cea română?

Iacă ce lămuriri avem să-ți dăm:

În toate comunele e prescripș, să fie pompieri (focari), pentru ca atunci cînd s'au întîmplă foc, ei să se poată lupta mai cu iscusință, învățați din bună vreme, pentru stîngerea ori cel puțin pentru oprirea lătririi lui. Legile țării și regulamentele comitatelor spun că acolo unde locuitorii voiesc, pot forma pompieri voluntari, adică focari intrați în companie de bună voe!

Acolo însă, unde locuitorii nu voiesc să facă de bună voe companie (sau corp) de focari în comună, — acolo s'înduște facerea companiei de silă, obligată! Acî apoi să face un fel de recrutare: să alege toți bărbații sănătoși și să obligă a merge la exercițiile de focari și la caz de foc a merge să facă slujba de luptători contra focului.

Companiile astea de silă, le înjghebează deregătoriile, notarii ori ajutoarele lor, — și atunci ei de regulă poruncesc ca acolo limba de comandă să fie cea ungurească. Ei le și conduc. Și și dacă reprezentanța comunei hotărăște că limba de comandă să fie cea românească, hotărîrea comunei, — ca pe ori-ce hotărîri ale reprezentanțelor — o poate schimba comitatul și-ți poruncește de acolo, ca limba să fie cea ungurească.

Dacă însă corpul de focari s'au format de sine, din oameni înștiin-

țați și intrați de bună voe, — a celorla nu le poate porunci nici reprezentanța comunală, nici comitatul. Aceia formează un corp de sine stătător și singur hotărîtor peste treburile sale! Și acolo vot au toți focarii și ei hotărăsc și limba de comandă.

Ce aveți dar DV. de făcut? Să pornească unul mișcarea de a să înjgheba corpul de focari voluntari (de bună voe) în comună. Aceia să adună, își aleg un comandant, Căpitan, și alți ofițeri și subofițeri de lipsă, — și înștiințează la primărie că voiesc să plinească trebuința asta de bine pentru comună. Și de acî încolo toate și-le conduc ei de ei, după cea mai bună a lor chibzuire! Ei nu vor alege, firește, ca limbă de comandă nici pe cea nemțască, nici pe cea ungurească, ci pe limba lor proprie, pe cea românească! Vor cere apoi ajutor dela comună pentru trebuințele ce au: pentru a lua una ori două pompe (puști) de apă, scări ceva, și alte unelte. Dacă comuna, din ori-ce pricină, nu ar putea da ajutorul acesta material, să va face adunare de ajutor printre oameni, să dă vre o petrecere a cărui venit să se dea în acest scop, și așa mai încolo. Dar comuna peste tot locuiește ajutor pompierilor voluntari, ba pune anumit bir (dare) pe proprietarii de case care nu-s ori nu pot fi ori nu vreau să fie și ei focari în gîndă. Și din birul acela ajută la cheltuielile corpului de focari.

Noi avem doar în Ardeal focari cu comandă românească în multe locuri, mai ales în comitatul Sibiiului.

Dacă voți, vă cîștigăm noi și regalament cu comanda românești. Numai să vedem porneala.

Așa să faceți! Să întronăm limba românească în scaunul ce i-să cuvine, macar acolo unde dela noi atrîna, ca ea să fie doamnă, și nu cenușotcă!

„Neînvinsele!”

Dreadnoughtele.

— Vor fi și ele învinse? —

Nici-odată n'a fost poporul englez mai mîndru, ca acum de cîțiva ani, de cînd și a văzut în largul apelor pe cel mai mare vas de războiu, pe care l'a croit mîna omenească vre-odată în lume! Avînd pîntece de oțel de un metru de gros, acest vas privea plin de îndrjire la valurile uriașe și le chema par'că anume la luptă, că nu-i păsa de ele, cum nici de gloanțele de tunuri!

Poporul adunat pe tărîmii apelor într'o clipă de însuflețire și-a uitat de milioanele, ce le cheltuește pentru înjghebarea acestui monstru, ale cărui țevi de tunuri priveau înspăimîntătoare spre tărîmii bolții albastre, și a strigat cuprins de o nelîncipuită mîndrie națională: „Dreadnought!”, ceea-ce ar însemna pe limba noastră tîlmăcit: de neînvinși!, sau „Neînvinsele!” Avea deplină dreptate poporul: în clipele acelea n'a putea închipul vre o putere omenească, care să poată nimici

uriale vase de războiu, ce primiseră în aceea clipă de botez numele: „Neînvinsele!” — Dreadnought!

Clipele acestor, pe lîngă toată însuflețirea poporului englez, care ajunsese în chipul acesta în biruința unor vase de războiu, cei asigurau lui atotputernicia pe ape, — au fost clipe de nenoroc pentru celelalte popoare plătitoare de dări. Puternică era Anglia și până acî, nu-i vorba, și nici un alt stat de pe rotogolul pămîntului nu avea ca ea, rara bucurie, de a vedea cum pleacă din porturile sale (stațiile sale de corăbii) sute de vase în toate părțile lumii, ducînd pretutindeni limba engleză, dreptul englez: *puterea neîntrecută a Angliei!* Dar cu nașterea Dreadnoughtelor s'a pus culmea toată Germaniei, Franței, Rusiei păreau în fața Angliei acum pe mare ca nișca pitici, pe care li poate snfia după plac din calea sa. Vădit, cum-păna dintre state era stricată.

Dar mult nu putea să țină starea aceasta. S'a dat în toate țările semnalul de alarmă, s'a vorbit, ca nici-odată poate, de chemarea ce o are un stat în lume, pentru ca să se poată vorbi și de cîteva zeci de milioane, ce s'au cerșau pentru zidirea „dreadnoughtelor”. Vorba a prins, oamenii beți, să nu zicem îmbătați, de steaua unui noroc, ori de teama celui atot-întărit, au deschis pungile și au vărsat cu nemiluita milioanele cerute pentru binele neamului. Și în scurtă vreme, aproape toate țările, dar mai ales Germania, Franța și America, erau asigurate în fața primejdiei ce părea a veni dinspre Anglia, căci s'au pus și ele pe zidirea de corăbii „Neînvinsele!”

De ajuns însă, nu am putut încă ajunge. Mai nou și un stat ca al nostru, care altfel nu e „putere pe ape”, că n'are atîta lucru cu marea, ca cele pomenite, — a fost silit să se iee după celelalte și să se apuce de clădit de corăbii uriașe, și se „Dreadnought“-e. Cheltuielile cerute spre acest scop apăsără dintr'una pe spatele bietelor popoare, ca cîte o piatră de moară aruncată peste celelalte poveri în spatele bietilor oameni ce și așa acūși cădeau pe brînci de îngreunați.

Azi în fabrica de corăbii din Pola (Austria) s'au lucrează cu zor la dreadnoughtele noastre, cari înghit milioane peste milioane!

Ar fi ele toate bune și frumoase, dar în clipele acestea vîntul de primăvară îngrozitoare vești aduce dinspre America, vești cari întunecă vederile politicilor, supără guvernele și par'că fac răsturnare din fundament a rîndnelii războaielor! Că, de s'or adevărul veștile ce vin zilele astoa, cu greu să vor mai vedea războaie pe ape, cu dreadnoughte ori fără ele.

Iacă știrea: *Ci-că s'ar fi aflat o materie explozivă (de spargere) mai puternică decît toate felurile de dinamite cunoscute până în ziua de azi, — care într'o clipă nimicește, făcînd puzderii, uriașele, îngrozitoarele și de neînvinselele dreadnoughte!*

Mintea își stă pe loc și caută că cu puțință e uare, ca un glonț de tun de cel nou înscodit, să poată răzbate prin pîntecile de oțel de aproape 1 metru grosime, a dreadnoughtelor?... și apoi în lăuntru corăbiei să se spargă, făcînd totul mic fărăm în jurul său?! Că așa să vestește că lucrează nouă dinamită!

Minunile tehnicii în cei din urmă zeci de ani sunt uriașe și avîntul ce l'au dat întregii dezvoltări a

omenimei te pun în uimire. Ce ne-ar putea deci face a nu crede în aflarea unei astfel de materii explozive, care ci-că nimicește într-o clipă și această mândrie nelătecută: *Dreadnoughtele!* Sărmanele noastre milioane, cum să spulberă și să aruncă pentru lucruri, cari erau eride cel mai mare preț, — iar ca mâne ne trezim, că le putem pune în muzeele de vechituril

Bomba nouă a aflat-o maiorul american *Dunn W. Beverly*, numind-o: Bomba *D.* Pentru a să putea pușca cu ea, să fac tunuri anume. Această bombă întrece pe toate celelalte bombe groaznice de până acum și nimicirea ce o face, e de nefînchipuit. Prin părății *dreadnoughtelor* treee cu uriașă putere și numai cînd iasă din părătele de oțel, explodează (ia foc și să sparge grozav) nimicind și dărîmînd toate celea, așa că un *dreadnought* lovit de bomba *D.* în cîteva minute e făcut numai puzderii!

Greutatea bombei e de o mie patruzeci și șasă de fonți și să poate ochi cu tunul anume pentru ea, la depărtare de 10 mile (cam 16—18 kilometri).

Guvernul american și-a înzestrat deja întreg portul orașului *Newyork* cu astfel de bombe și e azi atît de bine întărit *acest oraș*, încît toate flotele (regimentele de mare) ale *fărilor europene* nu-s în stare să se apropie peste 10 mile depărtare de portul *acesta!* Rînd pe rînd își înzestrează cu astfel de bombe și celelalte vase de războiu și în chipul *acesta* America va ajunge la o putere uriașă!

Toate statele din Eurppa să înterezează viu de noua materie explozivă, despre care plănitorul ei a zis: „*acesteia* numai coaja pămîntului să mai poate împotrivi!”

NOUTĂȚI

Prăvălie românească în Geoagiu. Un tiner negustor român bine cunosător al împrejurărilor, dl *Aurel Truca*, a luat laudabila hotărîre de a deschide o prăvălie mixtă în *Geoagiul-de-jos*, lângă banca „*Geoageana*”, — unde până azi prăvălie românească nu a mai fost.

Avînd în vedere marele număr de Români din *Geoagiu* și puternicul țînt românesc din tot jurul, pe toată *Valea-Geoagiului* și cele vecine, dl *Truca* poate nădăjdui să aibă în *Geoagiu* un viitor din cele mai frumoase. Ii gratulăm la hotărîrea dsale de a să așeza aci. Și în acelaș timp atragem luarea aminte a fraților nostri din tot acel țînt asupra vrednicului negustor, și-i rugăm să nu treacă nimenea pe lângă prăvălia lui, ci cu toată inima să-l sprijinească.

Știm că va avea și zile grele. Vechii negustori streini să vor sili a-i face mare concurență. Dsa însă are pe cine răzîma: pe grosul locuitorilor acelu țînt atît de românesc. Și cu ajutorul lor, el nu poate decît cu bine să-și ție locul de reprezentant al negoțului român, cînstî și bun, în acel țînt.

Ajute-i Dzeu ca mulțumire să-i aducă întreprinderea de care cu toții trebuie să ne bucurăm.

Dsa deschide în 10 April. Fie în clas cu noroc!

Cîți au părăsit Ungaria, în Ianuarie a acestui an? S'a dat la

iveală de statistica (numărătoarea) țării. În luna Ianuarie au plecat din țară 3.538 de oameni, din cari 2.968 la America, 284 la România și 127 la Germania. — Dintre cei cari au izbutit a scăpa din închisoarea țării pe care n'o mai puteau suferi, 375 înși au strechiat pe unde au putut, că deregătoriile pasaport nu voiau să le dea, iar ei nu voiau să mai stea închiși aci, unde nu-și găseau norocul.

— Nașteri au fost în Ianuarie în toată țara 61.087. Morți 47.903. Așadar ar fi un spor de suflete, de 13.184. Prin părăsirea țării de către cei 3.538 însă, sporul scade sub 10.000. Cam puțin la acuși 21 milioane de locuitori.

„*Reuniune de înmormîntare în Geoagiu*”. Incredințați despre netăgăduitul folos al Reuniunilor de înmormîntare, — Români din *Geoagiul-de-jos*, au înființat și aci o Reuniune ca cea dela *Orăștie*, dela *Deva*, *Sibiu*, *Alba-Iulia*, etc. Intri ca membru azi, dai 2 cor. 60 fl., și pentru atîta lucrăți-se asigură, că de s'o întimpla să mori mâne, familia te capătă 100 cor. și mai mult, până la 250 cor. Plăți peste an nu ai de făcut, decît atunci cînd îți moare un soț asigurat și el. Atunci dai cîte 60 fl., din cari 50 fl. să scriu buni și familiei tale, peste cele 100 cor. dela început, și numai 10 fl. vine ca și cum i ai fi dat ajutor, milă, soțului teu răposat, avînd să capeti acum 100 cor. și 50 fl. iar de-ai plătit de 3 ori cîte 60 fl. (la 3 soți); ai tăi vor capăta 161 cor. și 50 fl. de-ai plătit la 10 soți cîte 60 fl. familia o va capăta: sută de coroane dela temei și de zece ori cîte 50 fl. sau încă 5 cor., de tot dar 105 cor. — și așa mai departe. Numai 10 fl. rămân ca milă la fiecare soț mort.

Unde poți avea ceva mai cînstî și mai bun pentru familie?

Cetitorii nostri de peste *Murăș* de pe *Valea-Geoagiului*, să fie buni a spune în satele lor tuturor, că ce lucru de mare folos este Reuniunea ce s'a înființat la *Geoagiu*, avînd conducători pe domni dela „*Geoageana*”: *I. Popovici*, *G. Todică*, *T. Roșu* și alții. Și indemnăți din toată inima pe oameni a intra în acea Reuniune, căci mult vor fi ajutate familiile lor la cazul morții lor. Să primește și tata și mama, plătindu-se pentru fiecare deosebit tot atît.

Și așa poporul nostru alte asigurări pentru familie nu face. Facă macar atît unul fiecare.

Membri să primesc de ori-unde din părțile acelea de peste *Murăș*, ba și din alte comune apropiate.

Cei-ce n'au în comunele lor astfel de Reuniuni, folosească privilegiul acesta, căci la *Geoagiu* să primesc încă membri.

Logodnă. Dșoara *Valeria Albini*, fiica dlui notar *Albini* din *Zlagna*, și dl *Alexandru Morariu*, adv. în *Elisabetopol*, logodiți. Sincore urări de noroc.

Colera în Ungaria? Din *Strigoniu* să vestește că în apropiata comună *Lăbtalan* s'a îmbolnăvit pe neașteptate slujbașul dela căile ferate *Gyukal János* și a murit. Medicul polițienesc a aflat, că omul a murit de *coleră!* Locuitorii sunt cuprinși de mare spaimă. Deregătorile au luat măsuri de apărare.

O nouă descoperire însemnată. Profesorul francez *Dussand* a descoperit o lumină mai bună și ca razele *Röntgen*. Cu razele *Röntgen* medicii pot vedea numai oasele din corpul omenesc sau al altei vietăți. Cu aparatul lui *Dussand*, puterea de iluminat străbătînd în corpul omenesc, face văzută întregă tăsătura corpului omenesc, scheletul, mușchii, arteriile, vinele și celalalte. Descoperirea a făcut mare mirare între membrii academiei de științe. Renumitul învățat *Branly*, spune despre noua invenție:

»Cu ajutorul razelor lui *Dussand* am văzut cum dintr'o dată mâna s'a făcut de puteai vedea prin ea, Oasele și carnea cu tăsăturile lor, să vedeau în culoare albă și roșie, iar arteriile în culoare vineție. În adevăr o privesc neobicinuită și tot deodată de necrezut.»

Tot așa să poate ilumina lăuntru corpului animalelor. Mai departe *Dussand* a cetit prin aparatul său lăuntru unei scrisori închise într'un plic întunecos!

Ilustrate de sărbători.

La „*Librăria Națională*” din *Orăștie*, au sosit următoarele ilustrate de sărbătorile Paștilor, frumoase și ieftine:

1. Ilustrate cu *Invierea-Domnului frumoase minune!*, bucata 16 fl.
2. Ilustrate cu inscripția: *Christos a înviat!*, și cu membrii familiei regale din România, bucata 20 fl.
3. Ilustrate de paști cu copii ciocnind ouă roșii, miei și altele, bucata 5 fl.
4. Ilustrate cu epuri, ouă roșii, flori și alte chipuri frumoase, și hazlii, bucata 6 fl.

Pentru postă să se trimită cîte 10 fileri la 1—5 ilustrate; dela 5—15 20 fileri, iar la mai multe 30 fileri.

Moarte Ilie Muntean, din *Ocna-Sibiului*, — student de clasa VIII gimn. în *Blaj*, după scurte dar grele suferințe, a adormit în *Domnul*, Luni, în 3 Aprilie n., la orele 2 după amiaz. Dzeu să-l odihnească cu cei buni ai săi.

Comitetul bisericesc gr.-cat. din *Bistrița* a cumpărat în zilele acestea pe sama bisericii gr.-cat. din *Bistrița* întregă bina teatrală, dimpreună cu biblioteca și hainele ce-i aparțineau, dela dl *Ioan Baciu*, preot în *Șoimuș*.

Din prețul cumpărării dl *Ioan Baciu* a donat 100 cor., adecă o sută de coroane, fondului pentru edificarea turnului dela aceeași biserică. Pentru fapta-i nobilă i-să aduce mulțumită publică și pe această cale.

Bistrița, 31 Martie 1911. În numele comitetului gr.-cat: *Pavel Tofan*.

Fuga unui rob. În temnița din *Becicherecul-mare* era închis pe 12 ani *Svetoțar Usurov*, care ucisesese un om.

N'a putut răbda temnița și a căutat cu ori-ce preț să scape de ea, ceea-ce a și reușit în zilele trecute. Pe cînd să plimba cu ceialți robi laolaltă, în fața paznicului, a sărit din rînd, a deschis cu cheia, la care nici până azi nu să știe cum a ajuns, poarta, a ieșit, a închis'o apoi iară, și pe-acel ție drumul. Au pornit goana pe urma lui îndată, ci până acum nu l'au putut prinde.

Mulțumită. Cu ocaziunea petrecerii aranjate de tinerimea română din *Cărpens* (com. *Sibiu*) la 13/26 Februarie a. c. în favorul „fondului binci” și înființării unei „biblioteci școlare”, au binevoit

a suprasolvi următorii P. T. domni: *Dumitru Munthiu*, notar 3 cor.; *Cornel Muntean*, v.-notar 3 cor.; *Ioan Blaga*, *Nicolau Muntean*, cite 2 cor.; *Ioan Munthiu*, paroh, *Moise Stănescu*, *Romul Nicola* inv., *Octavian Baiu*, *N. Mălăiu*, *N. N.*, cite 1 cor.

De tot s'a încasat 113 cor. din care extragîndu-se spesele de 87 cor. a mai rămas un venit curat de 26 cor., care s'a distribuit în părți egale scopurilor sus amintite.

În numele tinerimei primească binevoitorii suprasolvenți și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumite. *Cărpens* la 15/III 1911. *Nicolau Opreș*, inv.

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobate de *Prea Venerabilul Conzistor Archidiecezan* dtto 5/18 Martie a. c. Nr. 2829, *Epitr. comunei bisericească gr.-ort. română Stărciu*, protopresbiteratul *Ungureș*, comitatul *Sălăgiu*, dă în întreprindere edificarea bisericii gr.-orientală română din loc, prin licitațiune publică minuendă, ce să va ținea la 23 Aprilie (6 Maiu) ziua *Sft. George*, a. c., la 2 ore. p. m.

Prețul de strigare este: 10 mil 500 cor., pe lîngă care comuna bisericească mai dă peatra, cărămida, varul, lemnul de stejar și toate cărăușile.

Licitanții au să depună vadiu de 10%, dela prețul de strigare, în bani gata sau în hirtii de valoare. Planul și preliminarul de spese, precum și alte informațiuni să pot vedea la oficiul parohial de aici.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da în întreprindere zidirea aceluia dintre licitanți în care va avea mai multă încredere.

Stărciu, la 20 Martie 1911.

Pentru comitetul parohial:

Petru Tămăsoiu, *Gavilă Talos*, preot gr.-or. (134) 1—2 epitrop.

Nr. 15/1911.

Publicare de licitație minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de *Prea Ven. Cons. Diecesan* Nr. 1912/1911, să publică licitație minuendă pentru darea în întreprindere edificarea bisericii nouă gr.-cat. din *Feldioara*, comitatul *Szolnok-Doboka*, care să va ținea la 13 April 1911, la 10 ore a. m., în cancelaria parohială din *Feldioara*.

Prețul de strigare este 15.700 cor. 48 fl. în acest preț nu să cuprînde: apa, peatra, cărămida, năsipul, lemnul de stejar, varul și vectura la întreg materialul dela gara *Nagyecég-Budatelke*, prestate de către popor.

Licitanții au de a depune înainte de licitare un vadiu de 5% bani gata, ori în hirtie de valoare, care sumă întreprinzătorul e dator a o întregi la 10%. Să primesc și ofertele în scris până la acel termen, provăzute cu timbru, vadiul necesar, și cu declarațiunea, că cunoaște condițiunile de licitare și de contract și să supune lor.

Curatoratul își rezervă dreptul de a alege pe întreprinzător cu ocaziunea licitărei sau a nu reflecta nici la unul.

Planul, preliminarul de spese, condițiunile de licitare și de contract, să pot vedea zilnic la oficiul parohial din loc.

În preseara licitărei la 4 ore, în ziua licitărei dimineața la 7 ore, va stă trăsura la dispoziție la gara: *Nagyecég-Budatelke*. (119) 2—2

Feldioara, la 24 Martie 1911.

Oficiul parohial gr.-cat.

Demetriu Cupșia, *Ioșif Morușian*, preot, prim-curator.

Fiare oută veritabilă conține 25 tablete. Pe fiecare tabletă presat în relief acesta două cuvinte

Respinge tablete netede, fără presarea asta, că-s falsificate!

Ți-e dragă sănătatea?
Atunci trebuie să știi că vestitele
PURGO-BAYER
sunt singurele tablete ideale și nestrică-
(746) cioase de mână. (20-20)

Fiare oută veritabilă conține 25 tablete. Pe fiecare tabletă presat în relief acesta două cuvinte

Respinge tablete netede, fără presarea asta, că-s falsificate!

POSTA REDACȚIEI

Dsule **Iosif Ozman** în *Reth.* Bta și în anii trecuți ni-ai cerut folie tot așa „cite pe trei luni”, că le vei plăti, dar la plată uitai de noi. Acum iar așa ceri, — dar nu mai trimitem. Trimite plata ca oameții în rînduială, pe cel puțin jumătate de an de vrei serios să ai folie, de unde nu, Dumnezeu cu noi.

Dlul **X. B.** în *T. Poți* trimite, dar scrie scurt, și ce vem așa de potrivit, publicăm fără nici o plată.

Dlul **Corn. Andr.** în *T. B.* Să ațeardă.

Dlul **X. Th. L. Ign.** în *Ūn.* Pentru 1 cor., ce ai trimis îți vin folie numai 2 luni, nu 3 cam scrii.

Dlul **X. E. Coms.** în *R.* Ai trimis acum cor. 3-75 pe 3 pătrare de an. Dar dta ai primit foaia încă 7 săptămîni din anul de față, așadar aproape 2 luni, pentru cari încă ni-să cad vre-o 80 fleri. De ce n'ai adaus și acia? Tot așa ai făcut și anul trecut. Bugăm a nu scurta așa drepturile foil. Dacă fiecare ar face așa, — închipuie-ți ce perderi ar trebui să îndure foaia, Cînd și așa vă dăm foaia cu prețul redus, cade-să ea și din acesta să-i subtrageți cîteva pîful, pentru cari nu ni să plătește a vă trimite scrisori și plîsori.

MULȚUMITĂ.

Tuturor acelor cari din privilegiul morții scumpei noastre mame **Elisabeta Dobrea** n. **Nicolau**, ni-au prezentat condolențele lor în scris sau în persoană și au luat parte la petrecerea ei la locul de vecinică odihnă, — le aducem pe calea aceasta simțitele noastre mulțumiri.

Orăștie, la 2 April 1911.

(126) 1-1 **Maria și Simion Corvin**, iun.

Casă de vânzare!

Casa mea din Orăștie, strada Bisericii-vechi Nr. 10, constă din două odăi și culină, fîntînă, curte și grădină mare, etc.,

e de vânzare

din mână liberă.

Pentru informații a se adresa la

George Vlad,

în Sibot, fabrica de firez

(135) 1-3 (**Alkenyér. fűrészgár.**)

Licitatiune.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericii gr.-cat. din **Glogovețiu** prin aceasta să recerce să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cautiunea de 800 cor., adevă opt sute coroane la oficiul parohial gr.-cat. din **Glogovețiu**, cel mult până în 25 Aprilie 1911, la 2 ore p. m.

Ofertele intrate mai tîrziu nu să vor lua în conziderare.

Oferatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese, și planul aprobat de Preaveneratul Consistor Metropolitan din Blaj în ședința ținută la 8 Martie sub Nr. 1998 să pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. din **Glogovețiu** între orele 8-12 a. m. și 2-4 p. m.

Licitatiunea publică minuendă să va ținea în 25 April 1911, la 2 ore p. m.

Glogovețiu, (**Kisgalgócz**) 26 Martie 1911.

Basilii Mărginean **Ioan Aron**,
(122) 3-2 paroch gr.-cat.

Niculau Budiu, curator-prim.

(133) **Relicatiune.** 1-1

În urma unui postofert, dat după licitația efectuată în 19 Martie a. c. să defige altă zi de licitatiune pe **Duminecă, la 9 Aprilie st. n. 1911, la 8 ore a. m.**, pentru a-să da în întreprindere edificarea unei case bisericești în comuna **Vinerea** (**Felkenyér**).

Licitatiunea minuendă de astădată, să începe dela suma de 16 mii 299 cor., după care sumă să depune vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese, aprobat de preav. **Conzistor Arch.**, precum și condițiunile de licitatiune să pot vedea ori cînd la comitetul parohial. La locul acesta amintim că cărămida și peatra necesară la clădirea casei aceleia o dă biserica.

Licitatiunea să ține la casa comunală.

Vinerea, în 2 Aprilie 1911.

Pentru comitetul parohial:

Nicolae Urtescu, **N. Herlea**,
președinte. notar.

Capital

Îți faci prin deslegarea *Problemelor noastre de descoperiri* cu premii. Expediție gratis prin „**Internaționale Handellsgesellschaft** pentru noutăți patentate.

C. Kröggel & Co.

(131) 1-1 în **Köln** (am **Rhein**)

(0) 2-3. **Invățăcel**

de curdălar — (pregătitor de frîne, hamuri, șauae, șezuturi (ziț-uri) așă primire îndată la maestrul curelar român

Ioan Comă

în Orăștie, (Casele Dr. Schull, piața-mara).

CONCURS

la postul de **Codrean-ajutor** (**Erdő-legény**), sistemizat pentru Compo sesoratul pădurilor foștilor iobagi din **Bukova** (comitatul **Hunyad**), sub următoarele condițiuni:

1. Plată lunară à coroane 40.
2. Cuartir (locuință) și lemne de foc — gratuit.
3. Dreptul de liber pășunat ai unei vaci cu lapte.

Concurenții au să dovedească:

1. Că sunt cetățeni unguri, au făcut serviciul militar și n'au trecut peste 40 ani. (Ajunge prevederea rugărei cu cărticica militară).
2. Cari au diplome de codreni, sau dacă nu le au, vor dovedi, că posed limba maghiară în scris și cetit, vor preferiți (aceasta ca în urmă, să poată face examenul de codreni), peste tot neștiutorii de carte nu să admit la concurs.
3. Atestat medical de sănătate.

Terminul înaintării rugărilor de concurs, la subsemnatul e 15 Aprilie st. n. a. c.

Iar terminul ocupărei e 1 Mai st. n. a. c.

Cel ales va fi angajat de-ocamdată pe 3 luni de probă.

Hátszeg, la 22 Martie 1911.

Dr. Bontescu,
advocat și președinte
al Composesoratului.

(118) 2-3

LOC DE CASĂ!

Loc de casă deschizător spre două străzi (str. **Morii și Fierarilor**), în **Orăștie**, loc, frumos, mare, (pentru 3-4 locuințe), e

de vânzare

cu preț favorabil, tot laolaltă ori separat. — Informații la proprietara:

văd. **Finger Józsefné**

(137) 1-4 Str. **Tîrgului Nr. 4**,
sau în prăvălia de ghețe **H. Streit**.

Invățăcel

pentru o brutărie-frazelărie (coacere de pâne și cornuri—chifle), — să primește numai decit la

ADOLF MÜLLER

m. franzelar în **Orăștie**,

(120) 2-2 (Drumul țării 13)

HAMURI

dela cele mai ieftine până la cele mai fine și de lux, — frîne, șauae, șezuturi pentru trăsuri (ziț-uri), — pregătește pe chezeșie din cea mai bună materie și cu prețuri moderate! — Asemenea primește reparaturi și le execută îndată și bine!

(0) 2-10 **Ioan Comă**
maestru curelar în **Orăștie**
(Casele Dr. Schull, piața-mare).

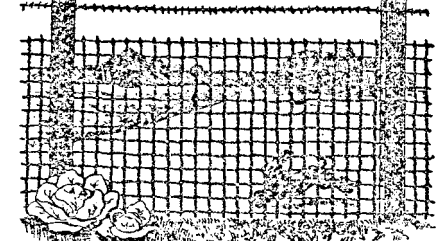
Invățăcel de compactor

(legătorie de cărți) poate afla aplicare în compactoria românească din **Orăștie**. Numai băiat cu carte, isteț, bun, ascultător, e primit.

Meseria e din cele mai bune și cu viitor frumos! (0) 2-3.

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!
Fără păreche potrivit!

(25) Ușor de mannat! 3-20

Numărate scrisori de mulțumită adevăresc că **Țesutura de drot „HUNGARIA“** e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fleri și mai mult. Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,
fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., **Üllői-ut** 48/85.
Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

„MUGURUL“
Insoțire economică comercială, **Elisabetopol** (**Eszébetváros**)
(**Kiskölkül** v.m.)

!! Altoi de viie !! Calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină, — de vânzare la

Insoțirea economică : **„Mugurul“** : **Elisabetopol** :
: : comercială : : (**Eszébetváros, Kiskölkül** m.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane!

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă!
La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni — plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiune gratis și franco.
Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoi-tului și manipularea școalei de altoi. 10-12

(906)

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinsse, atît pentru struguri de masă (admirabil art-ticlu de vânzare!), cît și soiuri de

vin: rizling, mușcateler, etc. —

să găsească de vânzare în pepiniera de vițe de viie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC**
DIN BOBALNA

lîngă **Orăștie**, proprietatea dlui **Dr. AUREL VLAD**.

Pentru toamna de față și pentru primăvară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit în anul de față pe alocurea școli întregi de altoi, la **Bobalna**, fiind foarte bine grijite, nu le-a făcut nici o stricăciune, altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, să trimită **Catalogul** cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplînd la:

„DOMENIUL DIN BOBALNA“
a dlui **Dr. A. Vlad**: **Bábolna**, u. p. **Szászváros**.

NB. Pentru vilcerii din **Ardeal** e îndăsebl cci mai potrivit lăvor de cumpărat vițe de viie, fiind vițele din pepinierile dela **Bobalna** crescute și deprinse cu clima deluroară ardelenască. La șes, strește, și ptește cu atît mai ușor. (34) 3-

...!!! **H O T I** !!!...

sunt cei-ce fură, — iar

!!!?? **C I N E** ??!!!

n'a cumpărat încă dela noi o

Obligațiune de câștig cu premie convertită

dela banca **Hipotecară Ungară,**

acela să nu să mai răsgîndească mult, căci își bate numai joc de norocul propriu.

Acēste Obligațiuni sau Lozuri, — cum le mai numește misera plebs, — să vînd ca pâinea a caldă, din care cauză le crește prețul pe zi ce merge, și pentru a înlezni cumpărarea lor fiecăruia, noi le vindem de prezent pe

33 rate lunare de cîte 6 coroane

și recomandăm la tot natu, să cumpere cel puțin o bucată, dacă vrea să câștige suma de

cor. 300.000.--

care este câștigul principal la tragerea proximă, care va fi deja în

25 April 1911.

Cine ne trimite până la acest termin suma de 6 cor., acela va lua parte la tragerea aceasta. Nime să nu întîrzie!..

Tot natu să-și încerce norocul!..

Aceste hîrtii de valoare oferă cele mai mari șanse de câștig!!

Annual 6 trageri: 25 Februar, 25 April, 25 Iunie, 25 August, 25 Octobree, și 27 Decembre.

Iată câștigurile principale:

coroane 1,000.000.—, 500.000.—, 300.000.—, 100.000.— și o mulțime de câștiguri mai mici, cari ajung în fiecare an la sorți!!

Indată-ce ni-să asigurează suma de 6 cor., ca rata primă, i-să trimitte cumpărătorului **Lista de rate legală**, în care să conduce **Seria și Numărul obligațiunei de câștig** ce i-s'a vîndut. Deja după achitarea ratei prime, cumpărătorul e îndreptățit la toate tragerile și câștigurile cu cari s'ar trage la sorți Obligațiunea lui, îl privesc numai pe el. După achitarea tuturor ratelor i-să trimite Obligațiunea de câștig originală, care până atuncea să păstrează în cassa noastră de fer, sub controla statului. Aceasta are o valoare permanentă și să poate vinde ori cînd cu prețul de bursă.

Comandele să pot face pe cuponul dela mandatul postal (asignațiunea de bani) cu care sunt a să trimite 6 cor., ca rata primă. Pentru plățirea celorlalte rate vom trimite P. T. cumpărători cecuri postale, prin cari cruță speșele de porto.

Tot lozul trebuie să câștige!

Oameni buni! Cînd Vă stă norocul cu coșul plin la ușe, nu Vă răsgîndiți mult, ci puneți mîna pe el! Deci nu întîrziati cu trimiterea ratei prime înainte de tragerea din 25 April 1911!!

Cu deslușiri stăm gratuit la dispozițiã fiecăruia.

Comandele sunt a să adresa cătră:

ÚSTREDNÁ BANKA

úcastinny spolok,

BUDAPEST V., Sas utca 24. sz.

**: Vițe :
altoite**

Vite altoite. Cine vrea să-și sădească vite

de viie, să întrebe întâi că ce soiuri de altoi ar fi mai bune în locul acela, ca să dea rod îmbelșugat! Fiecare cultivator de viie să bage de seamă ce soiuri își sădește și de la cine cumpără! Ca să nu fie înșelați cum au pățit mulți.

Cine vrea să aibă o viie trainică fără scăderi, sigur pe tot firul de altoi, să se adreseze cu încredere la subscrisul, care livrează cu garanție soiurile cele mai bune, în alegere bogată!

SOIURILE ȘI PREȚURILE.

Altoi pe riparia portalis (Glorie de Montpellier), prima viță americană care prin calitatea ei a dat viierilor încrederea în puterea de împotrîvire a vițelor americane. Iubește pământul negru, care să nu aibă var mai mult de 12%.

Soiuri pentru vin alb.

	cl. I. 1000 b.
Burgund sur (Rülendi)	200 cor.
Ezerjő	200 „
Goarnes Iardovan (Járdavány)	200 „
Fetești (Leánka)	200 „
Galbina (Mézes Fehér)	200 „
Muscat Ottonel	220 „
Rizling Italian (Olasz Rizling)	200 „
Smighira (Som Furmint)	200 „
Mustoasa (Muszter Fehér)	200 „
Silvan verde (Zöld Sylvani)	200 „
Mestecat (Vegyes)	200 „
Altoi clasa a II.	80 „

Soiuri pentru vin roșu.

	cl. I. 1000 b.
Logojana (Nemes kádárka)	200 cor.
Burgund mare (Nagy Burgund)	200 „
Carbenet	200 „

Soiuri de masă și desert.

Chasselas blanc croquant alb	100 b. 22 K
Chasselas rouge	roșu „ 22 „
Kossuth Kajos	„ 26 „
Raisin de Calabre	„ 26 „
Muscat Hamburg	„ 26 „
Passatutti	„ 24 „
Csaba gyöngye	„ 50 „

Americană cu rădăcină 1000 buo. 40 cor.

Acestea sunt soiurile cele mai alese pentru ținutul ardelenesc, și deprinse cu clima deluroasă ardelenescă! Cu acestea nu va fi înșelat cultivatorul și va fi sigur că viia îi va aduce struguri mulți și bine copti!

Cei-ce fac comenzi sunt rugați a trimite 1/4 din preț ca arvună. Vița să trimită și cu rambursă (utánvét), după voia cumpărătorului, pachetarea să va face cu îngrijire socotind numai speșele proprii. *La comenzi mai mari, vind și pe cambiu pe lângă chiseși buni. Terminul de plată 1 Oct. 1911.*

Adresați-vă cu încredere deplină la:

Nicolau Comănicu, cultivator de vii în Sineel, lângă Blaj : : : : :

(109)

Szancsal, u. p. Balázsfalva.

2-5

Pluguri „Sack“

foarte ușoare, cu roțile cu tot 50 cor. — „Sack mic“, trup de oțel de Stiria (Bácska), grindei de frasin, roțile de fer, cu 38 cor. *Pluguri de Bácska* cu 20 cor. *Mașină de sămănat cucurus și plug de săpat* cu câte 28 cor. bucata. — Invențiune nouă din fabrica *Contelui Teleky Arvéd Drossó.*

Garantiez peste tot de lucru solid și ușor mergător. — Să capătă la subsemnatul cu bani. Pe credit per Novembre la oameni cunoscuți.

Ioan Oprean

(128) 1-6 Koneza (Alsófehér m.)

Un tânăr universitar

caută aplicare în vre-o cancelarie advocațională!

(129) 1-2

Adresa o dă: Administrația foii.

Nr. 384/911

Publicațiune.

Comuna Alkenyér (Șibot) dă în arîndă prin licitațiune publică pe un timp de 5 ani casa de crîsmă comunală, aflătoare în centrul comunei. Licitațiunea să va ținea în 13 April 1911, la 10 ore a. m., în cancelaria comunală.

Prețul strîgării e 1200 coroane, dela care sumă să cere un vadiu de 10%.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea în cancelaria comunală.

Alkenyér, la 3 April 1911.

(132) 1-1

Primăria comunală.

Concurs.

Pentru întregirea postului de moașă comunală din comuna Cornățel, prin aceasta să scrie concurs pe lângă salariu de 120 cor. și dela fiecare naștere taxele statutare.

Să reacearcă că acelea moașe cari reflectează la acest post să-și înalțeze rugărilor subsemnatei primării comunale până cel mult în 20 Aprilie s. n. 1911.

Cornățel, la 24 Martie 1911.

(127) 1-2

Primăria comunală.

Deschidere de prăvălie în Geoagiul-de-jos.

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public din Geoagiu și jur, că cu 10 Aprilie n. îmi voi deschide în Geoagiu, strada Principală (lîngă judecătoria cercuală

o prăvălie mixtă de băcănie și ferărie.

Voiu servi onoratului public totdeauna marfă bună și ieftină. — Serviciu prompt și solid!

Cerînd sprijinul binevoitor al on. public, semnez

cu deosebită stimă:

Aurel Truca,
comerciant în Geoagiul-de-jos.

(111) 3-3

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria, (Világos), PETRU BENE, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Rizling 64 fil., Rizling și Ruge amestecat 56 fil., Roșu 66 fileri.

Vinuri noi: Rizling 54 fil., Rizling și Ruge amestecat 50 fil., Siller 52 fil., Mustafier amestecat 48 fil.

Rachie de trevere (comină) K 1-50
Rachie de comină specialit. » 2-
Rachie de drojdi 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru în fileri. Vinurile și rachia să expedează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă. Vase împrumutez pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENE,

proprietar de vii și neg. de vinuri.
(15) Világos, (Arad m.) 8-22

VIN! Am circa 40 buți de vin, numai original ardelenesc, și îl vind, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52 fileri) litrul.

6-45 **Hans Stephani,** (63)
Hotel „Transsylvania“ Orăștie.

Dr. Oscar Leonhard

medic specialist în morburile de stomac și de intestine, — ordineză în (99) 4-5.

Sebeșul-săsesc

Piața mare Nr. 9.

URIAȘ

tîrg de stoffe!

în mare și mic. (125) 2-4

Noutăți de primăvară și de vară!

Intre altele ajung la vînzare:

	flor.	cr.
Stoffe de costume de Zsolna, 140 cm. lat., — acum	1.90	și 2.55
Homespunce englez, 120 cm.	1.50	„ 1.75
Cheviot și oangarne 120 cm.	0.59	„ 0.75
Voil de lîină 120 cm.	0.85	„ 1.00
Grenadin francez, cu modele și lucu	0.85	„ 1.20
Brodării de Madeira	0.38	„ 0.58
Levantine de spălat	0.23	„ 0.36
Delen morino	0.25	„ 0.39
Pînze de haine fir de mătăsă	0.39	„ 0.55
Mătase taffet și pongis	0.68	„ 0.85
Mătase fulard cele mai nouă	0.98	„ 1.15

și alte calități distinse de materii de haine, după moda de azi, — apoi mătăsă, cîpă, funde, vâl, podoube de haine și alte pentru dame, noutăți! Ceară fectare damă colecție de modele, cari să trimit franco numai să sorte că dorește ceva fin ori mai ieftin.

Comandă peste 20 cor., franco!

MATEI WEINER

casă de modă de dame
Budapesta VI. Andrassy u. 3.

Comandele să fac urgent și să trimit și cu rambursă!

CEL MAI NOU ȘI MAI BUN LEAC!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curînd, și pe care îl dau cu garanție tuturor ce-l comandă. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: *uime, umflături, tuboate, coctură, sugel, bubă-vîndată* apoi la *tăieturi de săcure ori de cușit, la durere de spate și de picioare, de mîni, de pîntice, de rînză, de limbă, de urechi, de cap, de mîsele, de buze, chiar și celui ce cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la tot felul de bube urite de pe trup!*

Leacul folosit *vindecă ori-și-ce boală de acestea.* — Dacă morbul e mai vechiu *coace fără nici o durere, spărgînd rana și trăgînd puroiul (coptura) și rămîne omul sănătos!* — *Folosește și la morburile învechite!* — *Și la arsuri!*

Ori-și-cine care comandă acest leac, e îndatorat, a-mi scrie că ce boală are și de cînd o are? Astfel pot să fac leacul la ori-și-cine ca să lo ajute; iar alta mă pot orienta la ori-ce boală sau durere de pe trup, fără a mai fi silit să mai fac speșe cu întrebări.

Acest medicament (leac) nu să află spre vînzare în nici o farmacie, ci să pregătește de-adreptul de mine! Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, să dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut! — Ca să poată procura ori-și-cine, am redus (scăzut) prețul. Portal postal deasemenea îl plătesc cînd expedeiez comanda.

Acest medicament (o rudă de 10 cm. lungă) costă numai 1 cor. 50 fleri. Două ruzi 2 coroane 50 fleri.

(130) 1-1

Adresați-Vă cu încredere la
Romul Budoiu-Deleanu
în Sibiu-Nagyszeben
(Strada Măoclarilor Nr. 45).

Preț ieftin, vindecare sigură!